

babt-uf, 1998/99

Philosophy – Introductory lectures

uf/b, 28.9.98

0.01

Organisation – two referents on the beginning of every lecture; names !

1.01

Language problems / preliminary remarks – problem of myths and narrativity

1.02

Concepts and conceptual thinking

1.03

Philosophy and geometry – „triangle“

5.10.98 (2)

12.10.98 (3)

n e m o c e n

19.10.98 (4)

1.04

Exclusion of time and problems of time: „true being“

26.10.98 X

1.05

What does it mean: „to be“ ? Two meanings of the word

1.06

Problems of language – 1: EINAI, TO EINAI, TO ON – esse, esse, ens – German: sein, das Sein, das Seiende; Czech: býti, bytí, jsoucno (x jsoucí vůbec); French: être, l'être, l'être (!)

1.07

Paradigme: triangle x living being – „a dog“; coextensivity of living and being in time! What „is no more“ and what „is not yet“ x what „never was“ and what never shall be“: distinctions!

1.08

Analogy within the realm of language (or of meaning): the depth of meaning, sense or „background“ of expressed sentence. Direct and indirect intention (meaning). Kierkegaard's „indirect information“. What is meant, but not expressed – what is implicated, but not meant – what is not thought of, but necessary for thinking of (something).

1.09

2.01

Problem of the so called „interiority“. Leibniz, monades. Passing from interior „side“ of a being to its exterior „side“ (not only „aspect“!). Connection between „interiority“ and future, resp. between „exteriority“ and past.

2.02

Interior „evolution“: prestabilized universal harmony x the „new“

2.03

Coming and passing within the lifetime of a „true being“ (Problem of our responsibility)

2.04

Orientation of the flow of time x orientation of our activities x direction of the flow of (outer) events

2.05

Interiority and time

2.06

2.07

2.08

2.09

3.01
3.02
3.03
3.04
3.05
3.06
3.07
3.08
3.09
4.01
4.02
4.03
4.04
4.05
4.06
4.07
4.08
4.09
12.10.98 (3)

19.10.98 (4)

26.10.98 X

2.11.98 (5)

9.11.98 (6)

16.11.98 (7)

23.11.98 (8)

30.11.98 (9)

7.12.98 (10)

14.12.98 (11)

4.1.98 (12)

11.1.98 (13)

18.1.98 (14)

- - -

2.11.98
„reflexe“ jazykově: re- (zpět a opakovaně), flexe = ohyb
reflektovat lze jen aktivitu, činnost
reflexe – a) konstrukce „předmětu“

b) konstrukce „podmětu“
historie termínu „podmět“ (subiectum, HYPOKEIMENON)
problém vnitřního a „subjekt“

- - -

16.11.98 (7)

máme k dispozici jediný „materiál“, totiž zkušenost ze své aktivity
zjednoduše: reflexí se vracíme ke své akci resp. ke své zkušenosti z ní
své již provedené akci (kterou si lépe či hůře pamatujeme, jako bychom ji měli
před sebou) rozumíme mj. jen za předpokladu, že správně započteme sobě to, co
záleželo na nás, a „věci“ zase to, co bylo „dáno“ věcí
mýtus to rozlišuje (a rozděluje) nesprávně: chce přesně napodobit to, co bylo
úspěšné, a není schopen analyzovat, díky čemu to bylo úspěšné
jak je to s vírou – víra a reflexe víry

23.11.98 (8)

víra jako akt a víra jako „dar“

víra a pravda – v hebrejštině: spolehnutí na spolehlivé trust
předmětnost x intencionalita: objektivace x předmět jako téma
reflexe víry: jen jako reflexe spolehnutí ? x subjektivismus !

„o“ nepředmětnosti můžeme mluvit jen tak, že předmětně mluvíme o něčem
jiném

práce s nepředmětnými konotacemi: filosofická x rétorika (ev. sofistika)
příklad sofismatu (ovšem v tomto případě funkčního: ad hominem): Heidegger
předmětnost je skutečná: proto zpředměťující pojmovost má a bude mít funkci
musíme se naučit pracovat s oběma typy intencí
to však znamená, že tradiční logika (aristotelská, formální, školská) má své meze:
dialektika? (x dialogika!)

14.12.98 (11)

víra u Ježíše – už jen výskyt! – a zvláštnosti (evangelia až po Pavlovi)

reflexe víry – pokud je aktem

nemůže být aktem „připočteným“ (Abr. počteno za víru)

víra jako životní (i myšlenková) orientace

a pak se stává samostatnou otázkou myšlenkové instrumentarium, s jeož pomocí
je prováděna reflexe – a také jeho dějinnost, dějinná proměna
dějiny myšlení se pak stávají významnou cestou, jak porozumět sobě dnes
domácí úkol (přes vánoce)

1) intencionální akt x intencionální předmět

2) pojem, intencionální předmět, skutečný („reálný“) předmět

3) změna, akce, reakce, reflexe

4) 3 (nejméně) roviny reflexe

5) konstituce „předmětu“

6) nepředmětnost (konkrétnina x ryzí n.)

- - -

babt-uf, 1998/99

Philosophy – Introductory lectures

uf/b, 28.9.98

0.01

Organisation – two referents on the beginning of every lecture; names !

1.01

Language problems / preliminary remarks – problem of myths and narrativity

1.02

Concepts and conceptual thinking

1.03

Philosophy and geometry - „triangle“

5.10.98 (2)

12.10.98 (3)

n e m o c e n

19.10.98 (4)

1.04

Exclusion of time and problems of time: „true being“

26.10.98 X

1.05

What does it mean: „to be“ ? Two meanings of the word

1.06

Problems of language - 1: EINAI, TO EINAI, TO ON - esse, esse, ens - German: sein, das Sein, das Seiende; Czech: býti, bytí, jsoucno (x jsoucí vůbec); French: être, l'être, l'être (!)

1.07

Pradigme: triangle x living being - „a dog“; coextensivity of living and being in time! What „is no more“ and what „is not yet“ x what „never was“ and what never shall be“: distinctions!

1.08

Analogy within the realm of language (or of meaning): the depth of meaning, sense or „background“ of expressed sentence. Direct and indirect intention (meaning). Kierkegaard's „indirect information“. What is meant, but not expressed - what is implicated, but not meant - what is not thought of, but necessary for thinking of (something).

1.09

2.01

Problem of the so called „interiority“. Leibniz, monades. Passing from interior „side“ of a being to its exterior „side“ (not only „aspect“!). Connection between „interiority“ and future, resp. between „exteriority“ and past.

2.02

Interior „evolution“: prestabilized univerzal harmony x the „new“

2.03

Coming and passing within the lifetime of a „true being“

2.04

2.05

2.06

2.07

2.08

2.09

3.01

3.02

3.03

3.04

3.05

3.06

3.07

3.08

3.09

4.01

4.02
4.03
4.04
4.05
4.06
4.07
4.08
4.09
12.10.98 (3)

19.10.98 (4)

26.10.98 X

2.11.98 (5)

9.11.98 (6)

16.11.98 (7)

23.11.98 (8)

30.11.98 (9)

7.12.98 (10)

14.12.98 (11)

4.1.98 (12)

11.1.98 (13)

18.1.98 (14)

- - -

2.11.98

„reflexe“ jazykově: re- (zpět a opakovaně), flexe = ohyb

reflektovat lze jen aktivitu, činnost

reflexe - a) konstrukce „předmětu“

b) konstrukce „podmětu“

historie termínu „podmět“ (subiectum, HYPOKEIMENON)

problém vnitřního a „subjekt“

- - -

16.11.98 (7)

máme k dispozici jediný „materiál“, totiž zkušenost ze své aktivity

zjednodušíme: reflexí se vracíme ke své akci resp. ke své zkušenosti z ní

své již provedené akci (kterou si lépe či hůře pamatujeme, jako bychom ji měli

před sebou) rozumíme mj. jen za předpokladu, že správně započteme sobě to, co

záleželo na nás, a „věci“ zase to, co bylo „dáno“ věcí

mýtus to rozlišuje (a rozděluje) nesprávně: chce přesně napodobit to, co bylo úspěšné, a není schopen analyzovat, díky čemu to bylo úspěšné

23.11.98 (8)

víra jako akt a víra jako „dar“

víra a pravda – v hebrejštině: spolehnutí na spolehlivé

předmětnost x intencionalita: objektivace x předmět jako téma

reflexe víry: jen jako reflexe spolehnutí ? x subjektivismus !

„o“ nepředmětnosti můžeme mluvit jen tak, že předmětně mluvíme o něčem jiném

práce s nepředmětnými konotacemi: filosofická x rétorika (ev. sofistika)

příklad sofistu (ovšem v tomto případě funkčního: ad hominem): Heidegger

předmětnost je skutečná: proto zpředměňující pojmovost má a bude mít funkci

musíme se naučit pracovat s oběma typy intencí

to však znamená, že tradiční logika (aristotelská, formální, školská) má své meze: dialektika? (x dialogika!)

4.1.98 (12)

11.1.98 (13)

nemocen – ale byl tam Sybe Schaap

18.1.98 (14)

svět je orientován – je to orientované pole (i časově!) (field)

JLH: „pole je tento svět“ – citát z evang.

do toho světa přicházíme s posláním

jednou složkou tohoto poslání je orientovat s v něm, tj. být vnímaví vůči jeho

orientovanosti – a to vyžaduje usilovné poznávání (ale jiné!)

zvláštnost: individuálnost poslání, situačnost konkrétní orientace

výchova k lepší vnímavosti: vy-vádění do svobody k vyšším nárokům

(ex-ducere)

distance vůči starým nárokům – jen ve jménu nároků vyšších

aktivní angažovanost v přípravě „cest Páně“ (Jan Křt.)

na příchodu „království“

- a) pojem není jediným „programem“, formujícím zevnitř naše myšlení (informatio – už proto ne, že izolovaný pojem není možný
- b) jaké jsou ony širší souvislosti? Tzv. logika se soustřeďuje jen na některé z nich: naše kritika nesmí zůstat jen u některých nedostatků, ale musí být založena široce
- c) logika a dialektika: tradice orientovanosti na rozpory, které logika nedokáže překlenout – perspektiva: heuristická povaha dialektiky
- d) zásadní důležitost má však důraz na to, co přesahuje logické souvislosti: to je jednak taktika myšlenkové práce, zejména však její strategie
- e) předpokladem jak filosofické taktiky, tak strategie je myšlenková integrita postupu na několika úrovních (nejméně třech) – vše je možné jen díky reflexi
- f) v evropské tradici je reflexe nejen předpokládána, ale je nedílnou součástí myšlení (ovšem jako vnitřně formující – analogie k pojmu): taktika je přítomna už v samém reflektujícím myšlení – není tedy teprve nějakým výsledkem, nýbrž musí být rozvrhována dopředu – jinak nelze provádět opravy
- g) logika umožňuje a do jisté míry zaručuje systematicčnost – bez té nelze řádně myšlenkově postupovat – úloha systému je však pouze instrumentální, pomocná, protože je vždy spojena s heuristikou a tedy také s chybami
- h) Logika se vzpírá revizím, ale zároveň je umožňuje – pokud jsme ve svých reflexích náležitě kritičtí – otevřenost vstříc pravdě !
- i) (snad 1.12.98)

